

Kendi türümüzü yabancılar bize satıyordu

Türkiye'nin ilk yerli karanfili

Her yıl anaç ve fideleri İsrail, Hollanda, İtalya ve İspanya'dan ithal edilen karanfile yönelik yerli ıslah çalışmaları olumlu sonuç verdi. BATEM bünyesinde üretilen ilk yerli tür için 'Likya' adıyla tescil başvurusu yapıldı

Anavatanı Türkiye olan, 1800'lü yıllardan itibaren Anadolu dağlarındaki kültürleri yabancı bilim adamları tarafından toplanarak Avrupa ve İsrail'e götürülen ve yıllardır anaç, çelik ve fideleri ithal edilen karanfilin ilk yerli ıslah çalışması başarıyla sonuçlandı. Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM) ve Süs Bitkileri Mamulleri ve İhracatçıları Birliği'nin işbirliğinde yaklaşık 7 yıl önce ilk adımı atılan 'Karanfil Çeşit Geliştirme Projesi (TOVAG 11101128) TÜBİTAK'a sunuldu. TÜBİTAK'ın desteklediği proje üzerinde 8 bilim insanı iki yılı aşkın süre çalışma yürüttü. BATEM'in Aksu'daki araştırma merkezinde yürütülen Anadolu'nun dağlarından toplanan karanfil örnekleri üzerinde yürütülen çalışmalar sonucunda, 6 bin aday karanfil çeşidinin ıslahı başarıyla tamamlandı. Aksu'daki deneme seralarında ilk olarak 2014 yılının Kasım ayında Türkiye'nin yerli ıslahı olan ilk karanfil türleri çiçek açmıştı.

'Likya' adıyla başvuru

BATEM Müdürü Abdullah Ünlü, sebze, meyve, tarla ve süs bitkileri alanında yürütülen ıslah çalışmaları kapsamında karanfil ihracatçılarıyla işbirliği içinde

üzerinden yeni tipler, ihracatçı gözüyle pazar talebine göre üretildi" dedi. Ünlü, ilk yerli karanfil türü için Türk Patent Enstitüsü'ne 'Likya' adıyla tescil başvurusu yapıldığını, sürecin onaylanmasının ardından üreticilere anaç satışının başlatılacağını açıkladı.

Dışa bağımlılıktan kurtaracak

Sektör olarak yıllık 400 milyon dolar karanfil üretimi yaptıklarını belirten Süs Bitkileri Mamulleri ve İhracatçıları Birliği Başkanı Osman Bağdatlıoğlu, bu üretimde kullanılan anaçların tamamının İtalya, Hollanda, İsrail ve İspanya'dan ithal edildiğini, bu proje-

deki başarıyla firmaların bu yıl deneme üretiminin ardından ikinci yıldan itibaren dışa bağımlılıktan kurtulacağını söyledi. Yıllık 750 bin TL dolayında anaç ithalatı yaptıklarını belirten Bağdatlıoğlu şunları anlattı: "5 yıl önce Türk TIR'ları, ihrac edilen çiçeklerin orijinini tespit için Bulgaristan kapısında sürekli durdurulmaya başlamıştı. Bu sorunla birlikte BATEM ve TÜBİTAK'la başlattığımız kendi kültürel ıslah çalışmalarımız sonuçlandı ve 2014 yılında ilk çiçeklerimiz açtı. Eğer bunu yapmasaydık Türk çiçek sektörü büyük zorlukla karşılaşacaktı. Artık karanfil için geleceğe çok daha büyük umutlarla bakıyoruz. Yabancılar bugüne kadar bizim endemik türlerimizi kültüre alıp tekrar bize satıyordu. Artık biz kendimiz üretiyor olacağız."

Anavatanı Anadolu

Karanfilin anavatanının Anadolu olduğunu belirten proje lideri ziraat mühendisi Ayşe Serpil Kaya, Türkiye'de 4 bin 890 dekar alanda karanfil üretimi yapıldığını, yüzde 76.37'lik ihracat oranıyla da ilk sırada yer aldığını söyledi. On binlerce kişiye istihdam sağlanan kesme çiçek sektöründe üretim materyalinde dışa bağımlılığın en önemli sorun olduğuna işaret eden Kaya, BATEM'deki seralarda deneme üretiminin başarıyla sonuçlandığını ve karanfillerin çiçek açtığını kaydetti. Kaya, ilk yıl firmaların deneme üretimi ve tescil sürecinin tamamlanmasıyla kesme çiçek üreticilerinin artık yerli ıslah türleri üretilip, ihracatını yapacağını dile getirdi. Türkiye'nin yerli karanfil ıslahını tamamlayan ekip ziraat mühendisi Ayşe Serpil Kaya'nın proje liderliğinde Doç. Dr. Soner Kazaz, Dr. Özgül Karagüzel, Dr. Köksal Aydınşakir, Dr. Şekip Erdal, ziraat yüksek mühendisi Ramazan Özalp, danışman Prof. Dr. İbrahim Bakır ve tekniker Bayram Kolak'tan oluşuyor. DHA

ilk yerli karanfil ıslah çalışmalarının TÜBİTAK desteğiyle tamamlandığını belirtti. Ünlü, "Karanfil ülkemiz açısından önemli ve büyüyen ihracat ürünü. 6 bine yakın aday üretildi. Sebze-deki gibi doğadan karanfilleri topladık ve piyasadaki materyaller

